

Geachte heer, mevrouw,

Op 24 mei heeft het demissionaire kabinet onder leiding van, minister Christianne van der Wal, bekend gemaakt dat Nederland het voorstel van de Europese Commissie steunt om de beschermde status van de wolf te verlagen. Minister van der Wal heeft aangegeven dat een verminderde beschermde status van de wolf Nederland de kans zou geven om zelf te bepalen in hoeverre wolven in ons land worden beschermd. Ook gaf ze aan een “beheersbare situatie” te willen voor de wolf en dat verlaging van de beschermde status van de wolf daarbij gaat helpen. Dat verbaast ons, aangezien alle adviezen gegeven door de Raad van Dierenaangelegenheden al meerdere keren genoemd zijn door o. a. ecologen, wetenschappers, Wolf-Fencing Nederland, wolvencommissie etc. Helaas zijn die adviezen weinig tot niet opgepakt.

Het besluit om te stemmen voor het verlagen van de beschermde status van de wolf is opmerkelijk te noemen, aangezien het [ambtelijk advies](#) dat op inhoudelijke gronden negatief was over dit voorstel, maar op strategische gronden de minister adviseerde om zich te onthouden van stemmen in Europa. Een onthouding zou volgens het ambtelijk advies het meest recht doen aan de verdeelde standpunten in de Tweede Kamer – en in lijn zijn met de middenpositie van het demissionaire kabinet eerder in Europa. Niet instemmen met het voorstel tot het verlagen van de beschermde status van de wolf of onthouden van stemmen biedt volgens de RDA beide mogelijkheden om alle aspecten van het RDA-advies uit te voeren en de problemen voor dierhouders beter aan te kunnen pakken.

In vergelijking met andere landen om ons heen is in Nederland de bereidheid om wolfwerende rasters te plaatsen en daarmee weidedieren te beschermen, te laag.

Dat blijkt ook uit het bronbestand, gemelde schades op vee door de wolf/vermoedelijk wolf op Bij12. Daarin wordt ook aangegeven of er een wolfwerend raster aanwezig was en/of het raster wel of niet voldeed aan de adviesnorm. Hieruit is gebleken dat er van 2019 t/m 2024 van in totaal 1215 aanvallen, bij 1163 aanvallen, 95,72%, geen sprake was van een wolfwerend raster. Bij 27 aanvallen, 2,22%, voldeed het raster niet aan de eisen, bijv. een omgevallen paal, geen stroom, te grote afstand tussen de stroomdraden etc. In 25 gevallen, 2,06%, was er sprake van een goed geplaatst wolfwerend raster. 15 van de 25 aanvallen hebben plaats gevonden in Drenthe. Een groot deel van de aanvallen vonden plaats bij de verplaatsbare rasters met prikpalen (met 5/6 stroomdraden), geplaatst vanuit een pilot voor de provincie Drenthe. De gebiedscommissie wolf heeft erkend dat de verplaatsbare rasters met 5/6 draden onvoldoende werken in het leefgebied van de roedel in het Drents-Friese Wold.

Onbegrijpelijk, maar dezelfde afrastering staat nog steeds in de adviezen van Bij12.

In Vlaanderen is de norm voor de afstand tussen de palen maximaal 7 meter, echter houdt Wolf-Fencing Team België maximaal 4 meter afstand aan tussen de palen (vaste en prikpalen). Alleen in specifieke gevallen maakt men in Vlaanderen gebruik van prikpalen (met 5/6 stroomdraden). Ter vergelijking, in Nederland is de norm voor de afstand tussen vaste en prikpalen (verplaatsbare rasters met 5/6 draden), maximaal 10 meter.

Gebleken is, dat Wolf-Fencing Nederland geadviseerd heeft om prikpalen juist niet op te nemen in de faunaschade preventiekit wolf, enkel als noodoplossing. Om te voorkomen dat stroomdraden gaan doorhangen heeft Wolf-Fencing Nederland 5 jaar geleden geadviseerd dat de afstand tussen vaste palen maximaal 6 meter moet zijn. Ook dit advies is niet opgepakt. De beslissing om prikpalen ondanks de ervaringen in het buitenland en ondanks het negatieve advies van Wolf-Fencing Nederland toch in het advies te zetten, is zuiver een politieke keuze en

niet gebaseerd op effectiviteit. Een wolfwerend raster moet toch juist dat zijn – wolfwerend.

Duidelijk is geworden dat men het voor de norm te duur vond om zoveel palen te gebruiken, mede daarom gaat het in Nederland niet goed. Tegelijkertijd worden daardoor meer kosten gemaakt aan het vergoeden van schade aan weidedieren.

Ook vragen wij ons af, als prikpalen (met 5/6 draden) enkel in nood geplaatst zouden mogen worden zoals men dat in andere landen doet of zoals in Vlaanderen alleen in specifieke gevallen, hoe kan er dan ooit vastgesteld worden dat een wolf in deze situatie een probleemwolf is, terwijl er sprake lijkt te zijn van een probleemsituatie. Ook in Drenthe waar aanvallen hebben plaatsgevonden bij verplaatsbare rasters (prikpalen met 5/6 draden), lijkt er sprake te zijn van een probleemsituatie, niet van een probleemwolf. Door adviezen te negeren, door kennis vanuit het buitenland te negeren is een probleemsituatie gecreëerd.

Het is dan ook bijzonder te noemen dat prikpalen (met 5/6 draden) wel als norm opgenomen zijn in Nederland (faunaschade preventiekit wolf, Bij12) en zou dit dus net zo wolfwerend moeten zijn als flexinetten en constructies met vaste palen. Zelfs goed genoeg voor een pilot die in Drenthe plaats gevonden heeft. Die, hoe kan het ook anders, mislukt is.

Voor de provincie Drenthe was dit de reden om te gaan onderzoeken of er in zulke gevallen geschoten mag worden. Voor het gemak werd er daarbij voorbijgegaan aan het feit dat er geen aanwijzingen zijn dat vaste rasters en flexinetten niet werken.

Helaas hebben aardig wat dierhouders nu moeten ervaren dat de verplaatsbare rasters met prikpalen en 5/6 draden niet wolfwerend zijn. Het resultaat is dramatisch.

Zo lazen wij de uitspraken van Erwin Koeling op de sociale media:

“Verlagen, echt verlagen. 4 keer een wolf aanval in wolfwerend raster, goedgekeurd door de provincie. Zondag begon de ellende. Taxateur erbij, controleert het raster, perfect voor elkaar. Maandag weer taxateur erbij, een andere, weer gecontroleerd, perfect voor elkaar. Dinsdag weer een aanval, weer gecontroleerd, weer perfect voor elkaar. Heb ik de provincie gebeld maar daar schiet je niks mee op, hebben een wolven commissie maar daar hoeft je helemaal niks van te verwachten. Ze horen je verhaal aan en kunnen niks voor je betekenen. Vandaag weer aanval, nu was het helemaal raak, zit in de auto met tranen in de ogen. Weet niet meer hoe er mee om te gaan”.

Als je dan als dierhouder denkt dat je er alles aan hebt gedaan en het alsnog fout gaat, dan vraag je jezelf af wat helpt dan nog wel. Ook al wordt de schade vergoed, de werkelijke schade is veel groter. Emotioneel heeft dit impact, op dierhouders en de maatschappij.

Naast dat nog veel weidedieren onbeschermd staan, leren wolven door succeservaringen. Daarom is het zo belangrijk dat elk raster goed geplaatst wordt, zodat wolven niet leren dat dit te overwinnen is.

17 januari jl. heeft Stichting Wolf-Fencing Team Nederland een brief gestuurd aan de leden van de Provinciale Staten Gelderland waarin zij punten van verbetering noemen en aangeven daarin mee te willen denken. Ook hebben ze eerder aangeboden om met vrijwilligers dierhouders te helpen met het plaatsen van wolfwerende rasters. Helaas vond men dat toen niet nodig. Ook is de brief van 17 januari jl. onbeantwoord gebleven.

Bij de zuiderburen zien we hoe enorm effectief zo'n team, bestaande uit grotendeels

vrijwilligers, kan zijn. Wolf-Fencing Team België wordt ondersteund door de Vlaamse overheid. Naast dat het enorm veel tijd en geld bespaart voor de dierhouder, is het fijn om praktisch en technisch ondersteund te worden. Het plaatsen van een wolfwerend raster luistert nauw.

Nederland kan gebruik maken van verschillende Europese subsidies om het samenleven met de wolf te bevorderen. Enkele relevante opties zijn:

- Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (Elfpo): Voor Nederland bevat dit fonds in de periode 2021-2027 in totaal ruim een miljard euro. Het budget kan gebruikt worden voor preventieve maatregelen zoals de aankoop van hekken en voor waakhonden (voer en de dierenarts).
- LIFE-subsidie: Dit Europese fonds ondersteunt natuur-, milieu- en klimaatprojecten. Nederland kan tot 75% van het projectbedrag van Brussel ontvangen. De Nederlandse bijdrage van 25% is te halen uit de schadepreventiepotjes die de provincies al hebben opengesteld.
- Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO): Via dit fonds kunnen opleiding, arbeidsuren en begeleiding van dierhouders worden gesubsidieerd.

Ook kan er een beroep gedaan worden op geoorloofde inkomenssteun als het gaat om het plaatsen van wolfwerende rasters.

Helaas laat Nederland de subsidies in Brussel liggen.

Momenteel is de subsidie gemaximaliseerd op € 20.000 per bedrijf voor materialen, maar arbeidsloon wordt niet vergoed. Door gebruik te maken van de verschillende Europese subsidies, zodat dierhouders financieel ruimhartiger ondersteund kunnen worden, zorgt men ervoor dat dierhouders hun dieren op een adequate manier kunnen beschermen. Zet in op meer advies en voorlichting aan de burger over de wolf. Maak gebruik van het Wolf-Fencing Team Nederland, met steun vanuit de overheid, zodat dierhouders geholpen kunnen worden met het plaatsen van wolfwerende rasters. Niemand heeft baat bij wolven die gemakkelijk bij weidedieren kunnen komen!

Behoeftte aan extra middelen is er. Diverse partijen vechten daar al jaren voor, maar helaas heeft het geen prioriteit en pakt de politiek het maar niet op. Door de beschermde status van de wolf af te willen zwakken geeft minister van der Wal aan te luisteren naar de mensen "die het hardst getroffen worden door wolvenaantallen".

Dat is opmerkelijk te noemen aangezien er, na 6 jaar, nog steeds niet al het mogelijke is gedaan om weidedieren te beschermen tegen wolvenaantallen. Het lijkt erop dat de wil er vanuit de politiek niet is, met uiteindelijk als resultaat, "we stemmen voor het afzwakken van de beschermde status van de wolf".

Dierhouders krijgen de schade aan hun dieren voor 100% vergoed, ongeacht of zij wel of geen maatregelen hebben genomen. In Duitsland wordt het gebruik van wolfwerende rasters als voorwaarde gesteld om schade veroorzaakt door wolven vergoed te krijgen. Naast de mogelijkheden die er zijn om dierhouders ruimhartiger te ondersteunen met het treffen van preventieve maatregelen, wordt het ook tijd dat een schadevergoeding alleen uitgekeerd wordt als er gebruik gemaakt wordt van wolfwerende rasters.

Ook is er momenteel geen enkel onderzoek beschikbaar dat een causaal verband aan kan tonen tussen afschot en het verminderen van predatie op vee. Talrijke Europese projecten en internationale onderzoeken laten zien dat actief inzetten op preventie en bescherming de beste manier is om samen te leven met de wolf. Wolven beheren zichzelf door hun territorium af te bakenen.

In Nederland is het beleid decentraal geregeld en dus zijn er lokale politieke belangen, waaruit soms blijkt dat partijen zich meer laten leiden door 'de waan van de dag' en directe behoeftebevrediging. De Gelderse coalitiepartijen BBB, VVD, CDA, ChristenUnie en SGP vroegen zich af of de wolven in Gelderland wel raszuiver zouden zijn. Ze stelden dat bestaande data over de wolf in Gelderland onvolledig zou zijn, dit ondanks dat kennisorganisaties dit tegenspraken. Ware het niet dat er al DNA-onderzoek verricht wordt, vanuit de EU is ons land verplicht te monitoren. Zo wordt er DNA afgenomen van ontlasting van wolven, worden dode wolven op DNA onderzocht en worden de aanvallen van wolven op vee onderzocht. Dat doet men in andere landen ook, zo weten we dat de wolven in Nederland Genetisch Wolf zijn.

Waarom hebben de Gelderse coalitiepartijen ervoor gekozen om een laboratorium, verbonden aan de universiteit van Ljubljana in Slovenië, de DNA-samples van wolven te laten onderzoeken? Daar is maar één antwoord op: de uitslagen van de onderzoeken beviel bovengenoemde Gelderse coalitiepartijen niet. De beschermde status kan mogelijk vervallen was hun gedachte. Blijkbaar hadden de Gelderse coalitiepartijen geen vertrouwen in de informatie van de WUR dat er geen sprake was van hybride wolven in Nederland. Wat voor signaal geeft men dan af als je als overheid meegaat in desinformatie en wantrouwen, dat zorgt voor meer onrust, polarisatie en wantrouwen in de samenleving.

Stemmen voor het verlagen van de beschermde status van de wolf lost de problemen waar we in Nederland tegenaan lopen niet op. Inzetten op voorlichting, hulp bij het plaatsen van wolfwerende raster, ruimere vergoeding voor dierhouders, kortom steun vanuit de Nederlandse overheid. Draagvlak creëer je door goed te luisteren en te ondersteunen. Het is uiteindelijk de wolf die de prijs betaald voor het gedrag van de mens.

In afwachting van uw reactie.

Vriendelijke groet,
Team Canis Lupus Lupus Veritas

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnotas/2024/05/24/beslisnota-bij-kamerbrief-samenleven-met-de-wolf>